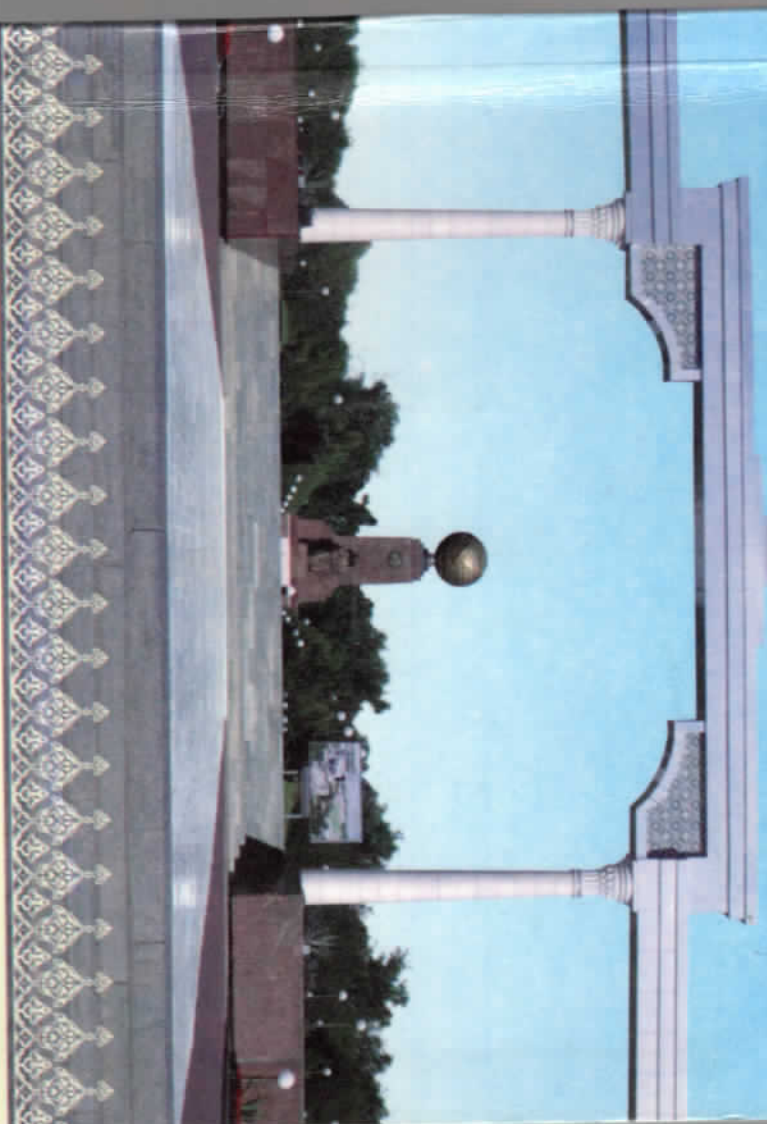

84
Гил-61

Махмуд Тоир

Янги

ТОШКЕНТНОМА

11

(Достон-фахрия)

U'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV VA ORTA MAXSUS TALIM VAZIRLIGI
TOSHKENT YIL OVATI CHIRCHIQ
DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI
AXBOROT RESURS MARKAZI

TOSHKENT – 2012

[illegible]

Ўзбекистон мустақиллигининг
21 йиллигига бағишланади.

Баркамиз қарда бўлмайтик, қайси
юртларни кезмайтик, донмо Тошкентни
сочиниб, унга таттиниб, суниб тшаймиз.
Тошкентининг шаринини еган бўлб,
Мақсадан ҳам қайтиб кетади, деган нақб
бежизда айтилмаган.

Ислом КАРИМОВ

Ўзбекистон хаёл шоири Маҳмуд Тоирнинг ушбу шеърин асарини
Нотинимиз пойтахти — Тошкент шаҳри ҳақидаги дoston-фаҳриядир.
Хар бир ўзбек китобхони учун фот қадри бўлган бу мавзу дастлаб
ақоли адома шоиримиз Мақсуд Шайхзода томонидан 1957 йида,
сўнг мустабида тузум мафкураси авж олган даврда ёритилгани
адабиётимиз тарихидан яхши маълум. Ўта оғир ва мураккаб шароитда
ёритилган қарамасдан, она юрта мухаббат, унинг бошкенти бўлган
буён шаҳрда фарзандлик меҳри билан битилган «Тошкентнома»
дostonи адабиётимиз хазинасидан муносиб жой эгаллади.

Устозлар бошлаган эзу анъанани давом эттирган ҳолда, бу
манулин бутунги талаб ва ўғаришлар нустан назаридан ёритишга
қарор қилган Маҳмуд Тоирнинг «Нини Тошкентнома» дostonи
тарбия-фалсафий, руҳий қамровнинг кенглиги, ҳис-туйғуларнинг
таъсирчан ифодаси, реал тарихий манзарадорнинг аниқ тасвири ҳамда
наъман билан алоҳида ажралиб туради.

Мамлакатимиз Президентини Ислом Каримов раҳнамолигида
ақоли йилларида бутунлай янгича қиёфа касб этган Тошкентнинг
ақолида Ўзбекистон давлатининг қайта тикланиши ва ривожла-
нишининг беусис аҳамияти, бу алим шаҳар ҳаётидаги энг ёрқин ва
ақолидан сазифалар, пойтахтимизни жону дилдан севадиган, у билан
тўғрлиқниб яшайдиган замондошларимизнинг салибий уй-кечинмадари
ақолида ҳароратли шеърин сатрлар воситасида атрофдача ёритиб
бўрилади.

Миллий адабиётимиздаги янгилашни жараянларининг ўзига хос
ақоли ифодаси бўлган мазкур асар адабиёт ва шеъринг ихлос-
ақолиларида, барча китобхоналарда катта қизиқиш уйғотади, деб
ишарамиз.

ЎНИНГ ТОШКЕНТНОМА

(Достон-фахрия)

МУҚАДДИМА

Қадам оқдим китобат учун,
Улуғ ишда ижобат учун,
Киндик боним томган туپроқда
Тоғланам бахт, саодат учун!

Миллатимнинг номи — мадорим,
Борлигидан бор ифтихорим.
Ўн саккиз минг бу олам аро
Ўзбекистон — танҳо дийрим.

Номус-орим асраб яшай деб,
Ифтихорим асраб яшай деб,
«Тошкентнома» дафтарин очдим,
Дилда борим асраб яшай деб.

Замин — ушкан, олам — бепоян,
Вале бошда биттадир осмон.
Осмон ости, замин устини
Ватан тутмиш ҳазрати Ўнсон.

Бу оламнинг тоғлари биёёр,
Бу оламнинг боғлари биёёр.
Шаҳарлар бор — дунёнинг шони,
Шаҳарлар бор — мангу ифтихор.

Барчасига биздан хуш салом,
Барчасига меҳримиз инъом.
Бу дунёда қурган, яратган
Савоб ила яшар бардавом.

Бироқ айтсам, Чоқкент биттадир,
Бу дунёда Шошкент биттадир.
Ўзбекистон туғини тутган
Шарқ гавҳари — Тошкент биттадир.

Кимлар уни мадҳ айламаган,
Мадҳ айлашга беа бойламаган.
Эрдан ҳикмат эиёсин олиб
Эа кўнглига сўнг жойламаган.

Шуккур, борман шу сафда мен ҳам,
Хуш ниятда кўлимда қалам.
Кўз ўнгимда юз очган Тошкент,
Ўзга маръво, ўзга бир олам!

1 BOB

Сўзимга жиловдор ажлолдар ёди,
Сўзининг султонлари, эънининг устоди.

Тарих осмониди қолган кўёшлар,
Маррифат аҳлига абад дилдошлар.

Битган битиклари — тарих садоси,
Ўтмишининг оҳари, эллар нидоси.

Ҳикмат гулларидан ноёб гулдаста,
Ажлолди авлодга этар вобаста.

Уларда битилган не-не сир-асрор,
Ўқиб, ўққан киши бўлғайдир иқрор.

Шаҳрлар, қишлоқлар, эллар тақдир,
Тирик тарих каби сўйлар ҳар бири.

Ҳақнинг бандлари ҳақ ёзиш абад,
«Шоҳнома»да битиш Фирдавсий ҳазрат.

Минг йиллар аввал ҳам Чочнинг камони,
Тенгсиз забот айламиш бутун дунёни.

Алпомиш келбати ботир полвоналар,
Чочнинг камонини оруз қилғонлар.

Гўзаллик — азалдан кўзнинг шифоси,
Кимни мафтун этмас гулнинг эиёси.

Тингласанг, товуш бор ҳар битта тошда,
Асрлар садоси шу кўҳна Шошда.

Низомий Ганжавий сўз айтиб зариф,
Тилидан бола томиб айлаган таъриф.

Тошкент — бу жаннатнинг жамоли, деган,
Ҳикмати — дунёнинг камоли, деган.

Қардошлар, қондошлар, дўсту дилдошлар,
Бу ҳаёт йўлида ҳамкор, йўлдошлар.

Тошкентни кўҳна Шарқ шони, деб билган,
Қадрини қабинининг қони, деб билган.

Камол Хўжаддийнинг¹ лутфидаги нур,
Шоир шеърларига бахш этган сурур.

¹ Камол Хўжаддий — Темурийлар даврида яшаб ижод этган шайх ва шоир.

Одам шоирларин асл сулатони,
Назм осмони ҳам назм умони.

Навойи шерҳида наво тошган у,
Боқий анъорларда садо тошган у.

Шундай шараф тошган Шош овозаси,
Меҳрдан қурилган ҳар дарвозаси.

Шоҳ Бобур — назмда сўнмас бир бўстон,
Мардик, матонати тутанмас достон.

Соғинч сарғайтирмиш гудак юзини,
Тошкент воҳасида тошган ўзини.

Илоқ, Оҳангарон тоғлари ичра,
Паркентнинг жаннатий боғлари ичра,

Бузаган, тин олган, уйларга толган,
Шундами Ҳинд ёдин кўнглига солган.

Омолса ўзидан ўч олган Бобур,
Тошкент туپроғидан куч олган Бобур.

Шош номин ҳар сўзда зорланиб айтган,
Ватангадоликдан орданиб айтган.

Бир он унутмади Андижонини,
Фақат соғинч олдн Бобур жонини.

Боболар тахтининг Кўёши — Тошкент,
Боболар армони, кўз ёши — Тошкент.

Бир кўрган минг бора қайтиб соғинган,
Дийдор тилагида Ҳаққа сиғинган.

Восифий¹ васф этган бу кўҳна шаҳар,
Кўёшта дарвоза ҳамон — ҳар саҳар.

Ўн олтинчи аср тарих саҳнида,
Ёрқин из қолдирган сўз маҳзанида.

Бир асар бизларга мерос этилган,
Унда Шош беҳишга қиёс этилган.

Фурқат тафаккурин чархи бўлган Шош,
Ҳам Фурқат меҳрининг тархи бўлган Шош.

Жаҳонгашталикка чорлаган ҳам у,
Бетакрор назмида порлаган ҳам у.

Боғларин боллари тилда қолган юрт,
Қут ҳам баракани Ҳақдан олган юрт.

Қолирий насрида қадри осмондир,
Аҳли байт жамланган мисли бўстондир.

Йил-йилга ўхшамас, армони — бўлак,
Ҳар асру даврнинг достони бўлак.

Кўнглига очилур кўнгли кўрғони,
Ўзбекнинг шоири, озар ўғлони.

Дарёли, Хотамфеъа Мақсуд Шайхзода,
Дил дардин, эл меҳрин қилиб ифода,

¹Восифий — Амир Навоийнинг замонадоши, машҳур «Навоий ва Ҳафиз» асарининг муаллифи, XVI асрда Ҳиротдан келиб, Самарқандда яшаган.

Суъда садоқатдан кийиб жомани,
Элга туҳфа этди «Тошкентнома»ни.

Ойбек бағдир ёзган ҳар бир каломни,
Тошкент бўлбул қилган Ғафур Ғуломни.

Икки дўст — Тошкентнинг икки дилбанди,
Кўҳна Шош маҳзида йўқдир монанди.

Тошкент таърифида қалам тутган кўп,
Гоҳ қувонч, гоҳида алам ютган кўп.

Аслида, бу шаҳар дарддан яралган,
Соғинч сабосидан, тарлдан яралган.

Тўфонаар ичидан туғғониб чиққан,
Вале руҳлар кўлаб, уйғониб чиққан.

Эртанинг умиди сақлаган уни,
Бобо Шошийларим асраган уни.

Демангиз, Тошкентни тошдан яралган,
Мунаввар кўш — куъ ёшдан яралган.

Суъим аввалида қилдим тавало,
Энди кўл кўксимда, дейман тасанно.

Юртим осмонида кеттандар руҳи,
Нек ишда мадаккор утгандар руҳи.

Шу боис тиз чуқдим она заминга,
Кўл очдим дуога, куч беринг менга.

Демангиз, бу ишни осон бошладим,
Минг бир хижолатда, ҳайрон бошладим.

Асли авлодларга бу дилномадир,
Хурият туҳраси — «Тошкентнома»дир.

Ҳ Б О В

Яратган оламни бино қилганда,
Шошни ҳам шу сафда имло қилганда.

Тутроғин барака бағридан олган,
Қўйнига жаннатий насимлар солган.

Неки ато этган — муъ қилиб берган,
Заминин чаманзор, гул қилиб берган.

Дехқони ер билан тиллаша олган,
Богони гул билан сирлаша олган.

Болари ҳар гулда чандон яйраган,
Қумри чаҳ-чаҳ урган, булбул сайраган.

Кўҳна Шош азалдан шундай яралган,
Ундан бу оламга ҳикмат таралган.

Тарих — бу мозийнинг таққини асли,
Тарих — уъмас руҳлар ёлқини асли.

Зардуштий боболар хитоби ичра,
Муъаддас «Авесто» китоби ичра

Турон одаммари «Тур» деб аталган,
Қароргоҳи — «Қанга» — ҳур деб аталган.

«Маҳобҳорат»¹ — бу ҳинд ҳикмат қаломи,
Унда ҳам битилган Қанғаннинг номи.

Асли, милоддан ҳам минг йил илғари,
Макон тутган дарё орти сақари².

Қадим Эрон шоҳи Шлопур Биринчи,
Фатҳномасини очиб кўринг-чи.

Сосонийлар ила жангу жадалда
Чоғ аҳли мардлғи битилган унда.

Араблар «Ч» ҳарфин билмай ўттанар,
Шу сабаб Чоғ эмас, Шош деб биттандар.

«Мадинат аш-Шошу» ҳам «Бинкат» номи
Араблар даврининг Чоғча «инъоми».

Кун келди пойтахти Мингўрик бўлди,
Кўрку салобати хуш кўрик бўлди.

Курдилар, буздилар минг йиллар аро,
Қим бахти қародир, қим бағри яро.

Миллатнинг шонидир — Шошнинг тарихи,
Асрий армонидир — Шошнинг тарихи.

* * *

Мингўрик, Мингўрик, эй қадим боғим,
Асрлар кўксиди ёнган чироғим.

Ўйлаб ўйларимга етмайман ҳамон,
Қалбимни қалқитар минг бир титроғим.

¹ «Маҳобҳорат» — қадимий ҳинд эпоси.

² Сақлар — Осиё даштларининг чорвалар аҳолиси. Сўнгги археологик маълумотларга кўра (С. Бартонов) м.в. ав. 1-минг йилликнинг 1-ярмида Тошкент воҳисида «амвортӣ сақлари» (дарё орти сақлари) яшаган.

Гуллааринг бўронлар совурдими, айт²!
Жисмининг суронлар қовурдими, айт²!
Ғаввали дунёда қанча гулладинг,
Мингўрик, Мингўрик, ўйайман шу пайт.

Кўзлар ҳам гул бўлган гуллаган пайтинг,
Хар дил бўлбул бўлган гуллаган пайтинг.
Сенинг гуллаарингдек боқира қизлар,
Пойингда қувнашган алёрлар айтиб.

Дилдорлар диллашса, дил бўлар дунё,
Тинч бўлса, аслида, гул бўлар дунё.
Аждодлар мероси қадрин тошанда,
Ҳикматлар жамланиб нур бўлар дунё.

Эй, ўн уч аср¹ ичра таралган нурим,
Минг йиллар нарида товланган дурим,
Санъат самосида шарафлар тошган,
Мингўрик, Мингўрик, қадримсан, кўрим.

Дунё талашгандар дунёдан кетди,
Тупроқ остидалар эйдан кетди.
Сен-ку, тушмагайсан абад тиллардан,
Сени вайрон қилган — дуодан кетди.

Асрлар кўҳна Шош пойтахти бўлиб,
Миллатнинг гурури ҳам тахти бўлиб,
Буғун-чи, табарук номинг яшайди,
Мингўрик — Мингўрик дарахти бўлиб.

¹ Мингўрик — ўн уч аср мобайнида Шошнинг пойтахти бўлган.

Бир кунда қурилмас ҳеч битта шаҳар,
Бир кунда бузишар қасд қилса агар.

Икки минг икки юз йиллар нчинда,
Не дардлар кечмади диллар ичинда.

Неча бор қурилди кўҳна Шошимиз,
Бузила тош ювди кўзда ёшимиз.

Абадий дунёда умри онийлар,
Сомонийлар ёки қорахонийлар.

Гоҳида қалб меҳрин тафтига олади,
Гоҳ кимдир қадрининг заботига олади.

Мўр-малах мисоли муғул таалади,
Қасру қалъаларга оташ қалади.

Доду фарёд билан ўтган у кунлар,
Руҳларнинг оҳида бергайдир унлар.

Дунёда элатлар, эллар бисёрдир,
Кимлар ҳур, кимлар қул, тўғ ва ноҷордир.

Ҳар кимнинг нияти йўлдоши бўлмай,
Эътиқод, иймони қўлдоши бўлмай.

Умидсиз қилмаган умидли дунё,
Чин дилдан сўрсангиз, бергайдир Ҳудо.

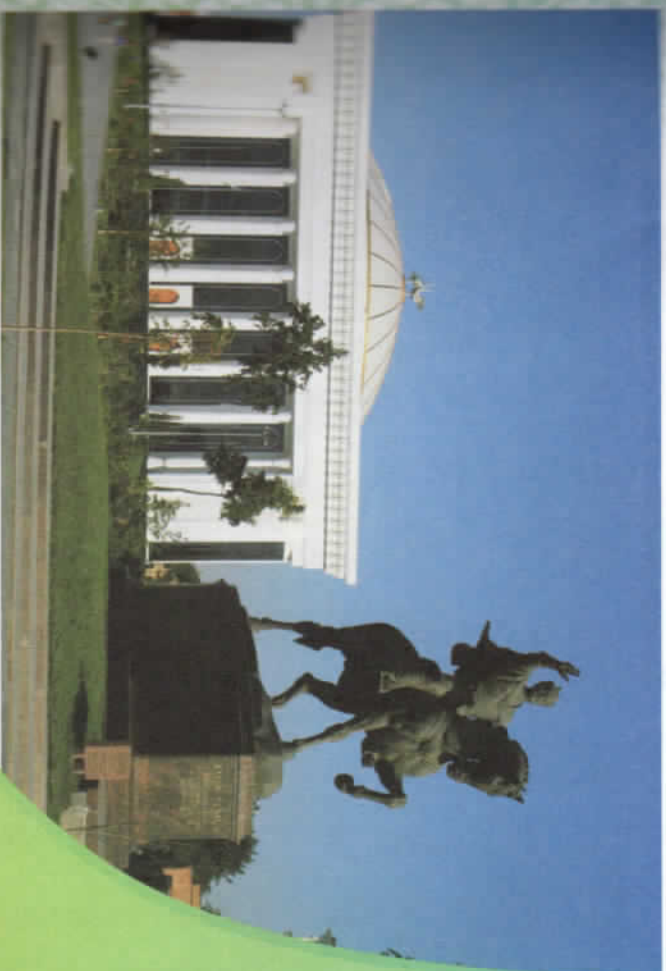
Кўҳна Кеш замини ногоҳ тўлғонди,
Бағрида порлаган нурдан уйғонди.

Барча кароматлар Парвардигорда,
Бир ўғмон туғилди Хўжа Илгорда.

Миллат ори бўлди, соҳибқирони,
Амир Темур олди ярим дунёни.

Азиз-авлиёлар қўлини тутди,
Пири комилларнинг йўлини тутди.

Масжиду мадраса, макбара дейин,
Шошнинг бағрида ҳам кўрсатди бўйин.

Адолат туғини тутиб самода,
Буюк номи қолди кўҳна дунёда.

Тарихда битмишлар — Султони шариф,
Шошга саккиз бора буюрган ташириф.

Юришлар олдидан фикру уй қилган,
Жаҳонгир Мирзога шунда туй қилган.

Хар бир таширфидан қутлуғ из қолган,
Савобу саховат, ёруғ юз қолган¹.

Бир-бир санаш мушқуа хонлар номини,
Ҳеч ким тўлдирмади ҳаёт жомини.

Ким қазган чохининг қурбони бўлди,
Кимдир элнинг оқил сарбони бўлди.

Аммо боқий эмас ҳеч ким дунёда,
Омас насиб этганидан зиёда.

Ким қурди — ортида Қуёш қолдирди,
Ким бўзди — ўзига қарғиш олдирди.

* * *

Бутун қадим Шошнинг чироғи бўлиб,
Илму маърифатнинг маёғи бўлиб,

¹ Амир Темури шимода юриш даврида Тошкентда 1361, 1364—1365, 1367—1369, 1390—1392, 1404 йилларда бўлган. Низомиддин Шомий қолдирган мабъарига кўра, 1367—68- йилларда Тошкентда Соҳибсирон «амир Кайхусро» киши Рухини ўғли Жаҳонгирга туй қилиб олиб берган. Шаҳрда бир ой туй бўлиб, вағъаларини завиқу сафода ўтказилар». Тошкент. — Энциклопедия — 2009, 72-бет.

Кўҳна обидалар пораёб турибди,
Одамни бағрита чорлаёб турибди.

Хўжа Аъламбардор мабраси бу,
Шайх Зайниддин бобо мартабаси бу.

Шайх Хованди Тоҳур, Бароқхон бобо
Рухи покларидан олгани дуо

Бутун келувчилар турунақатордир,
Қўқалдош кўҳна-ю, ҳўб турвиқордир.

Абулқосим Шайхнинг мадрасаси ҳам,
Нуру эиё сочар ўзидек кўркам.

Ҳазрати Имомнинг макмуасида,
Хар дилда юз очар минг бир қасида.

Махмуд Тонир

Кўринг, Қадирғочбой, Энгин отани,
Энгинга келган кичик-каттани.

Чехрасида офтоб, сўзарида бола,
Тақдиридан рози, умридан хушҳола.

Минг йиллар наридан сўйлаш кўп кийин,
Тарихнинг бўйига бўйлаш кўп кийин.

Чунки бу кунларга осон келмадик,
Рухлар армон қилар: «Омон келмадик!»

Тилдан айирганда диллар сўзлади,
Дилдан айирганда иймон бўзлади.

Комига тортганда Сибир сургунни,
Миллат мардларининг биттанди кунни.

Мисоли кўринмас шамол кетдилар,
Энгинг фарзандлари увол кетдилар.

Кўхна Шош бағрида минглаб шахидлар,
Қанча азообларнинг овози бордир.

Шафқат қилмади ҳеч қонхўр палидлар,
Элу юрт бу дарддан ҳамон абордир.

Йигирманчи йиллар, йигирма минг чоҳ,
Шўролар миллатнинг шўри бўлди-ку!
Ўттизинчи йиллар, элу юрт тувоҳ,
Маврифат аҳмининг гўри бўлди-ку!

Энда очарчилик, хорлик ҳам зорлик,
Инқилоб сўзини еб бўлмас эди.
Бу дунё кўзларга қилса ҳам торлик,
Бир оғиз ҳақ сўзини деб бўлмас эди.

Илму иршод истаб, чироқ туттани
Қўлларин боғлашди, тўсишди йўлин.
Хўрлик деб эл ичра байроқ туттани
Ҳолин хароб қилиб, кесишди тилин.

Маврифат ўчоғи — кўхна Шош забўн,
Энгиндига ситмасди бутун бир миллат.
Кўп ўйлаб ўтирмай айтилди шу зум,
Қатғоғ керакдир, қатғоғ алабат.

Алвасти кўприк¹, эй, Алвасти кўприк,
Номингта лаънатлар ёғилган сенинг.
Бағрингда фарёду фақат дод кўрдик,
Минглаб жонни ютиб чиқмади унинг.

Бўзсувнинг бўйида алвасти,
Фаразнинг куйида алвасти,
Шунча узун эканми дасти,
Қайта кўмди бобоаримни?

Чоҳинг шунча чуқурмиди, айт²!
Дийданг шунча сўқирмиди, айт³!
Мен бўзайман Бўзсув бўйида,
Қайта кўмдинг доноаримни?

¹ Мустақиллик даврида «Шахидлар хотираси» ёдгорлик макмуаси барпо қилинган. Мисолан Тошкентда Алвасти кўприк деб аталган.

Уч қатлоғх, уч дўзах сенда,
Кундуз кўрсиб, отдингми тунда.
Ўн уч минг¹ жон ётурми шунда,
Қандай кўмдинг бободаримни?

Бирин боши, бирин кўлида,
Ким бор билмас ўнгу сўлида.
Не армонлар кетган дилида,
Қандоқ кўмдинг бободаримни?

Ўздан чиққан лаганбардорлар,
Ўз элига тикканми дорлар?
Сўрар ахир иймони борлар,
Қайта кўмдинг бободаримни?

Қодирий — бу қабимдаги шон,
Юз йилда бир келарми Чўлпон,
Кўлдан кетди энг нодир имкон,
Қайта кўмдинг донодаримни?

Маврифатда ҳар бири булбул,
Эдебек, Боту увол кетган гул.
Мингта булбул, минг дастада гул,
Қандоқ кўмдинг бободаримни?

Қонга тўлган ҳаёт жомларин,
Эрта ботган умр шомларин,
Қандоқ санай бир-бир номларин,
Қайта кўмдинг бободаримни?

¹ Авасти кўприкда 3 та қатлоғх бўлган. 1937—53-йилларда қаттағонга учраган ватандошларимизнинг 13 минг нафари айнан шу ерда отиб ташланган.

Бўзсувнинг бўйида алаести,
Қимда кимнинг бор эди қасди?
Ларнат сента хиёнат дасти,
Қайта кўмдинг бободаримни?

* * *

Инқилоб, изингта ўт тулсин,
Инқилоб, сўзингта ўт тулсин,
Инқилоб, ўзингта ўт тулсин,
Сени тилаб олганмидик, айт?!

Сен келгансан шимола шаклида,
Ўзе элга қамол шаклида,
Поён топдинг завод шаклида,
Сени тилаб олганмидик, айт?!

Сен Ленинни осмон қилгансан,
Сталинни султон қилгансан,
Оддий халқни қирон қилгансан,
Сени тилаб олганмидик, айт?!

Бойлик ташиб тоғди вагонлар,
Неки топса, олди вагонлар,
Русияда қолди вагонлар,
Сени тилаб олганмидик, айт?!

Бешпикарда бўзлаган бола,
Онасини излаган бола.
Ўзбекистон, эй қадим нола,
Бизлар шунча толанмидик, айт?!

Душман нчда бўлса, кўп ёмон,
Хорланган эл яшайди ноҳол.
Саксонинчи йилда ҳам ҳамон,
Сени тилаб олганмидик, айт!?

Йигирманчи аср ташвиши,
«Пахта иши» — Г дян қилиши.
Асли қизил салтанат иши,
Сени тилаб олганмидик, айт!?

Ҳар нокаста бўкиса тизлар,
Кеч очилса шунчалар кўзлар,
Демак, миллат юз йиллаб бўзалар,
Мамолатта қолганмидик, айт!?

Аромони кўп бу кўҳна Шошнинг,
Адоғи йўқ кўздалти ёшнинг,
Тилаб олган ёмғирли бошнинг,
Селобида қолганмидик, айт!?
Сени тилаб олганмидик, айт!?

* * *

Ким айтади кўҳна тарихнинг
Аромонларин адоғи бўлган,
Боболарнинг кўзлари надир,
Юрагида қадоғи бўлган!

Ҳар куннинг ўз ташвиши бордир,
Ҳар кунда ҳам умид юз очар,
Кимдир сента гулдаста тутса,
Кимдир атай кўзга туз сочар.

Кўҳна Шошнинг тарихи — азал,
Ҳар онига минг дафтар керак.
Ҳақсизликдан титрайди вужуд,
Эркинликдан энтикар юрак.

Ўтмишимиз — азоб овози,
Яқин тарих — хорликнинг юзи,
Бутун бир эл пешонасида —
Ажин эмас, машаққат изи.

Ризқ сўрашдан аввал оқиллар
Элга одил пешво сўраган.
Подшо сўрса — Соҳибқирондек —
Бу оламда якто сўраган.

Ким кўрибди ёғларни келиб
Эл қорига яраганини.
Кутар эди асрлар элим
Раббисидан сўраганини.

Ҳар ниётнинг аввали Худо,
Чироғини тутгайдир ўзи.
Керак эди ахир бу элга
«Ўйгон!» деган бир мардининг сўзи.

Ниётлари босафо элнинг,
Нидолари етгай Худога,
Бир оқиннинг шафоти-ла
Нужга қўйгай асрий жафоба.

Келди шундай замон ҳунафас,
Берди Аллоҳ элга Сарбонни.
Эълон қилди бутун оламга
Ҳурияттин Ўзбекистонни!

Минг тўққиз юз тўқсон биринчи
 Ҳам августнинг ўттиз бирида.
 Одам кўрди ўзбекистонни,
 Ҳуррият Ҳумосин нурида.

Ўзбек кимнинг оққошин олади,
 Кимларнингдир дўқу дашномин,
 Муҳради лек минг-минг қалбларга,
 Миллат ўз бир мардининг номин.

Одам аҳли билди ўшад куч,
 Бордир унинг ўз тамойили.
 Сиёсати инсонийликдир,
 Энди бўлмас ҳеч кимнинг қули.

Ва ниҳоят қадим Шошнинг ҳам
 Қулиб отган тонгларин бўлди.
 Ҳар жаранги жонга уланган
 Мустақиллик бонглари бўлди.

Яхши кунни тўйламоқ яхши,
 Лекин бирдан кетмадик қўйлаб.
 Ҳар бир қадам ўйлаб босилди,
 Ҳар бир сўз ҳам айтилди ўйлаб.

Амир Темури мерос қолдирган,
 Адолатнинг туғини тутдик.
 Тенг кўрганга бағримиз очиб,
 Ҳасад, ғараз, кинни унутдик.
 Аввал руҳлар ризосин тилаб,
 Қадимизни озод этдик биз.
 Юртимизни обод айлабон
 Эл кўнглини обод этдик биз.

Шу кўнарга етолмай кетган,
 Непматларин тоғолмай кетган,
 Ватаним деб дунёдан ўтган,
 Бу мажмуа уларнинг шони,
 Шаҳидлар хотира майдони.

Бунда Бўзсув оқади сокин,
 Ним-ним сўқиб қирғоғи чокин,
 У — дарёмас, дардди бир оқин,
 Шунда оққан уларнинг қони,
 Шаҳидлар хотира майдони.

Бунда Қуёш оҳ билан турар,
 Тунда осмон Моҳ билан турар,
 Миллат нури, чирроғи улар,
 Чорлаб қўйинг майин сабони,
 Шаҳидлар хотира майдони.

Феруза ранг гўмбаз остида,
 Ҳозгон мармар, ганжлар устида,
 Қабр турар миллат дастиди,
 Тарқ этмангиз сиз ҳеч дуони,
 Шаҳидлар хотира майдони.

Қағаронда кетган қўрбоналар,
 Расмлардан термилган жоналар,
 Шу музейда тоза йиғмонлар
 Суратидан кўрар дунёни,
 Шаҳидлар хотира майдони.

Майли буълар, майли оҳ урар,
Бунда тарих тирилиб тураар,
Буюк бир эа кўнгилга кираар,
Меъморидир юртнинг Сарбони,
Шахидлар хотира майдони.

* * *

Ўар гўшаси хиёбон,
Ўар кўчаси гулзордир.
Бугун Тошкент оламга
Тинчлик учун тумордир.

Амир Темури номида
Хиёбон бор кўп аъло,
Чор тарафи улуғвор
Чор тарафи нур, эиё.
Тангри тутган тулпори,
Соҳибкирон остида.
Адолат шамчирогги
Нур сочади дастида.
Етти аср оламда
Буюк зотнинг номи бор.
«Куч — адолатда» деган
Абадий каломи бор.

Ўақикат қарор топиб,
Ўа ўрнига келгунча,
Эа тилидан тушмаган,
Сўз ўрнига келгунча.

Бу хиёбон не зотлар
Турин, тусин кўрмади,
Эа талаган, юрт бостан
Итлар исин кўрмади.

Илк бор золим Кауфман
Ўайкалини кўйишди,
Инқилобдан сўнг эса,
Ундан ҳам хўб тўйишди.

«Озод меҳнат»¹ тимсоли
Пайдо бўлди бу жойда.
Меҳнат эмас, машаққат
Охи эди ҳавода.

¹ 1918 йили бу хиёбонга «Озод меҳнат ёлғорлиги» кўйилган.

Уни кўйди, бўлмади,
Бунисидан куйишди.
Кун келди... қирқинчи йил,
Сталинни куйишди.

* * *

Қаҳридан қон томган зот,
Сафдошлардан тонган зот,
Турди бунда ғурур-да
Эл қонига қонган зот.

Тилин тишлаб юрган эл,
Қўлин тишлаб юрган эл,
Шўроларга ишониб,
«Дилин хушлаб» юрган эл.

Салом бериб шу зотга,
«Оқшиш» ўқиб ҳаётга,
Ори ўртаб ётса ҳам
Чидади шу фарёдага.

Тарих, сенинг тошинг бор,
Кўзинг тўда ёшинг бор,
Наҳот, ахир юз йиллаб
Заҳар солган ошинг бор?!

Кеч очилди бу кўзлар,
Кеч айтилди бу сўзлар.
Сталиндан қолгани —
Қон излар... қонли излар!

* * *

Йил келди олтиш саккиз!
Яна бир янги қарор —
Энди Маркс хайкали
Турди бунда барқарор.

Хиёбондан ўтганлар,
Унга таъзим қилдилар,
Гўёки ғарбдан чиққан,
Қунга таъзим қилдилар.

Аммо шундай дейман-у,
Томиримда зардоб бор.
Бундан ўтган ҳар дилда
Хуриятга хитоб бор.

Юзи қулган ўзбекнинг,
Кўзи қулган ўзбекнинг,
Юраги йиғлар эди
Ўзи қулган ўзбекнинг.

Бу хиёбон, асмида,
Не зотларни кўрмади,
Хуралик деб ўтган эрлар,
Не додларни кўрмади.

Кун келди юрт кўкида,
Бақиди куттан Куёш,
Ўзбекнинг асл қадрин
Қўлга тутган Куёш.

Мустақиллик тутини
Баланд кўтарди Сарбон.
Кўтади дўсту ёрлар,
Кўтади руҳлар шоён.

Амир Темур номида
Хиёбон бор кўп аъло,
Чор тарафи улуғвор,
Чор тарафи нур, зиё.

Асмида бу хиёбон —
Хуррият хиёбони,
Адолат нурин сочган
Хур ниёт хиёбони.

Таралади шу жойдан
Гўё тинчлик жаранги.
Хушёрликка хитобдир
Тошкент курантин занги.

94606

Кимнингдир ҳурмати — сўз аввалида,
Кимнингдир иззати — туз аввалида.

Лекин Ҳраттан гар дилларга солмас,
Ҳеч кимса ҳурматни тилаб ололмас.

Ҳурмат тошпандар кўп бу кўҳна Шошда,
Иззат тошпандар кўп бу кўҳна Шошда.

Матрифат боғига кимки гул экмиш,
Кўнгилаар кўзига, асли, нур экмиш.

Ҳурмат самосида боқий турганлар —
Ҳар иш аввалида элни кўрганлар.

Эл ахтармас, мен ўзимни топмасам,
Эл эшитмас, мен сўзимни топмасам.

Элнинг кўзидagi нурдир — Навоий,
Элнинг дилидаги дурдир — Навоий.

Асрлар ортидан эсган хуш ҳаво,
Асрлар ортидан таралган наво.

Миллат тафаккури тоғидир ула зот,
Миллат маърифати боғидир ула зот.

Кўздан кўзга тушар кўзнинг саломи,
Сўздан сўзга тушар сўзнинг саломи.

Ҳар фасл ичинда гулга жой бордир,
Дил ичра ҳамиша дилга жой бордир.

Ҳеч сўлиш билмаган гулдир Навоий,
Ҳеч сўниш билмаган дилдир Навоий.

Миллат кўлидаги ҳикматнинг жоми —
Навоий тўлдирган нурнинг кааломи.

Такрорда товланган ҳикмат — Навоий,
Олгани ҳаётдан ибрат — Навоий.

Кўҳна Шош, асмида, миллатнинг юзи,
Бутун кўҳна Шошда дунёнинг кўзи.

Давлат қудратининг тимсолидир у,
Миллат ҳикматининг камолидир у.

Шарқнинг дарвозаси, у — Шарқнинг кўрки,
Осмондан тушмаган, шу халқнинг мулки.

Ҳар қарич ерида бир зот шарафи,
Тириклик шарафи, ҳаёт шарафи.

Қуёш осмонига ҳавас-да чиқар,
Улуғлар иззатин тиклаган шаҳар.

Миллий боғ ағалмиш Навоий боғи,
Детайсиз, у мисли жаннат қучоғи.

Вале айт, аё дўст, у қайдан келди,
Қуёшдан тушгани ё ойдан келди?

Навоий — то абад шарафланган зот,
Дек аввал бунчалар эгилганми ёд?

Истиқлол илк йилин ҳурмат, мақоми,
Ҳазрат номи бўлди — Навоий номи.

Навоий ҳайкалин пойида бу кун,
Тавзимда турибди эл-юрт бус-бутун.

Навоий авлодлар камолин тилаб,
Қўзна Шошнинг боқий қамолин тилаб,

Назмида интратиб дил садоларин,
Рухидан тўқмишдир хуш дуоларин.

* * *

Бутун кўр, аё дўст, Навоий боғин,
Қабоингда ёққайсан ҳавас чироғин.

Ҳар ниҳол, ҳар дарахт боғнинг виғори,
Бир кўриб кетганинг туттай хумори.

Ҳикмат булоғидан сув ичган улар,
Ҳазрат шуккуҳидан нур қучган улар.

Бунда мажнунтоҳлар таъзимда туртай,
Булбуллар бол тўкиб назмда туртай.

Кеешга бўйи чўзган ҳар бир қарағай,
Оқбадан қайиналар зулфин таратай.

Дарахтлар — аслида тутпроқ фарзанди,
Замин кўксин эмар илдири, банди.

Кўкарган жойида юртнинг юзидир,
Шу элнинг кўкадаги кўркем сўзидир.

Бутун азим Тошкент боғлари — бисёр,
Бағри доим баҳор, гўзал, мафтункор.

Аммо миллий боғ — бу миллат ғурури,
Шунда таралмишидир Наврўз сурури.

Бу байрам — кўкларнинг тонгига оқшиш,
Бу байрам — меҳнатнинг бонгига оқшиш.

Энг улуғ, энг азиз байрам ҳам шунда,
Бундай байрам бўлмас кўҳна очунда.

* * *

Бу байрам — тинчлик ҳам ҳуралик парвози,
Бу байрам — бахтга ёр ҳақнинг бахт сози.

Бу боғда боқий бахт баҳори бордир,
Бу боғнинг гуллари ғурурдир, ордир.

* * *

Тошкент бўйлаб эйлол-эйлол оққан сувар,
Кўҳна Шошнинг кўксига гул таққан сувар,

Ҳар бир жонга зам-замдайн ёққан сувар,
Хуш дуоси кафтга ситмас наҳорингдан,

Айманайин, Тошкент, сенинг Анҳорингдан.
Бу суварда Танрининг хуш кадоми бор,

Чотқол тоғин аҳли Шошга саломи бор,
Бордир, яна ҳар нигоҳга ороми бор,

Бомағига бол улашган баҳорингдан,
Айманайин, Тошкент, сенинг Анҳорингдан.

Имарингда қолиш қанча жаннат боғлар,
Гул туттандар аввал ўзин дилин чоғлар,

Кучоғингда қулоч отмиш вақтичоғлар,
Бўжув¹ дейми, Қорасув ё Саворингдан,

Айманайин, Тошкент, сенинг Анҳорингдан.
Чирчиқ дарё тўққин-тўққин тоғдан келар,

Тошкент дебон сою қиру боғдан келар,
Анҳор десам, кўнглим тўлар, кўзим тўлар,

Ишқилик ёмон, кўймасин ҳеч шу борингдан,
Айманайин, Тошкент, сенинг Анҳорингдан.

¹Қириқ кучида ҳам Тошкет шаҳри бўйлаб Бўжув, Саҳор, Анҳор, Навоий, Оқдўрон, Бўриқар, Оғтепа, Қорақамиш каби 8 та қаналабни ўтди.

Қултум суяга зор ўтганлар қанча бўлган,
Одам ўртар Орол охи анча бўлган,
Жаннат бўлса, кўҳна Шошим, санча бўлган,
Файз ёғилмиш ҳам барака дийдорингдан,
Айланайин, Тошкент, сенинг Анҳорингдан.

* * *

Буюк Ипак йўли чорраҳасида,
Дунёга очилган Шарқ дарвозаси.
Манзили, аслида, нур даҳасида,
Шу сабаб таралган хуш овозаси.

Туркий элатларнинг Чингиз оғаси¹,
Тошкент таврифида дарёдай тўлган.
Ўрта Осиёнинг Византияси, —
Деган-да, диёрим мафтуни бўлган.

Кимлар келмадилар азим Тошкентга,
Хар азия меҳмонга очди қучоғин.
Одам пешволари, президент, шоҳлар
Тавоф айладилар Шошнинг тупроғин.

Хар кимнинг хар дилда ўз ташбеҳи бор,
Деди: — Ўзбекистон висоли — Тошкент.
Ўзгаси юз чандон қилиб ифтихор
Деди: — Ўзбекистон тимсоли — Тошкент.

Ягона Ватан бу, ниёт муштарак,
Ушалган орзулар миллат тандамас.
Бунда эзгуликка ташна хар юрак,
Хурлик руҳи қалбда бахтта ҳамнафас.

¹ Чингиз Айтматов кўзда тутилмоқда.

* * *

Киёс излаб, қоним қўшай андозангта,
Айтгин, қандай шон қўшайин овозангта,
Шеърларимни тумор қилай дарвозангта,
Шарқ шуҳрати ўзингсан-ку, шоним Тошкент,
Чиройингта ойна бўлсин жоним, Тошкент.

Қадр лойин қадирғочлар қоролгайлар,
Кўшқин излаб айвонингта боролгайлар,
Майсалар ҳам Тошкент деса тош ёргадайлар,
Мақкадаги қўшлар қайтар, доним Тошкент,
Кимлар демас сени бу кун «шоним, Тошкент».

Тилда Шайхнинг масжидида тиз чўкканлар,
Хазрат Имом макмулида дил тўкканлар,

Қафро! Шоший ҳикматларин хўб уққанлар,
Бир-бир айтсам осмон бўлар орим, Тошкент,
Таврифингда тўқким келди борим, Тошкент.

Қирмоқ бўлса кимки тўзал кошнантта,
Шаҳрим аввал меҳрин тўқсин остонантта,
Бошинг узра айланай мен парвонантта,
Саодатнинг саройисан, сўлим Тошкент,
Тошкент деса ўзга сифмас элим, Тошкент.

Икки мингу икки юз йил умр йўли,
Асми, тўзал пойтахтимнинг ғурур йўли,
Ўзбекимининг дуолардан тушмас кўли,
Омон бўлгин, обод бўлгин, шоним, Тошкент,
Чиройингга кўзгу бўлсин жоним, Тошкент.

Ч 606

Эзгулик аркаси — майдон аввали,
Шу улуғ даргоҳга рамзий дарвоза.
Юз ўлчаб бир кестан Юртнинг Сарвари,
Жами тўзалликка бу бир андоза.

Ошпоқ мармарлар — бу оқ, ойдин тилак,
Парвозга шайланган лайлак, турналар.
Кўрку жамолидан энгикар юрак,
ЭЗГУЛИК деган сўз дилга нур тарар.

Бунда тинчлик тилар лайлаклар хушҳол,
Фаровонлик тилар турналар элга,
Ўуралик ҳадовати бахш этган иқбод —
Шодлик шодладек сифмайди дилга.

Тўзаллик асрайди, дераар дунёни,
Дилнинг суянчи бўл, гуанинг суянчи.
Эзгулик аркаси бўйлар самони,
Ўар битта устунни — тинчлик таянчи.

Ошпоқ поёндозми равон йўлақдан
Ўуралик қадамларин ташлаб борурсан,
Кўксинг тоғ бўлади эзгу тилақдан
Ўзинг, эминг учун сўнимас ғурурсан.

* * *

Ким оруз қилмайдди Тошкент ҳавосин,
Тинчликдан товланган еру самосин.¹

Шаҳрлар ичинда бир гавҳар шаҳар,
Гавҳарлар соҳиби бир заргар шаҳар.

Пойтахт деган сўзнинг пойидати нур,
Тилмога тенг эрур лойидаги нур.

Шу гузад шаҳарнинг кўрокам бир шони,
Қадим Шошимизнинг азим майдони.

Бунда оқ лайлақлар — Худойим наъзи,
Яхшилик, оқиллик, хуш ниёт тарзи.

Тинчлик ҳукм сурса, қай манзил, роҳда,
Тураммиш лайлақлар битта оёқда.

Бунда турналар ҳам жавон урмишлар,
Тинчлик устунига қўниб турмишлар.

Лекин майдоннинг ҳам бордир ўтмиши,
Заҳрдан қон томган қаҳратон қиши.

* * *

Қизил майдон, қип-қизил майдон
Бўлган аввал бу азим даргоҳ.
Бунда асли ҳар қарич ернинг
Бағри пора, кўкси тўла оҳ.

Юрт талаган қонхўр жаллодлар,
Ўзадрита «Оқ уй»¹ қурганлар.

¹ Туркистон генерал губернаторининг қароргоҳини халқ «Оқ уй» деб атаган.

Губернатор гумашталари
Қатор-қатор шоҳ уй қурганлар.

Собор қурган ғайри дин учун,
Бор-будини шунда жамлаган.
Собор ила «Оқ уй» орасин
«Қизил майдон» дея номлаган.

Қизил майдон, қип-қизил байроқ,
Асли халқнинг заводи бўлган,
Қизил майдон ва қаро кунлар,
Туркистоннинг уволли бўлган.

Инқилобнинг шамоли келди,
«Оқ уй»ни ҳам тапплаб қочдилар.
Шўролар-чи, «Оқ уй»ни бу дам,
Музей² деган номда очдилар.

Хукуматнинг уйи қурилди,
Ўзгартирди майдонни яна.
«Ленин номи қизил майдон» да
Ўтар бўлди барча тантана.

Шунда ўтди ярим аср мул,
Мустабидлар урхо-урҳоси,
«Тўғри йўлдан кетишсизлар», деб
«Йўл кўрсатди» шўро даҳоси.

¹ «Оқ уй» 1918 йили Ўрта Осиё музейига айлантирилган. Кейинчалик «Оқ уй» ўрнига ҳукумат уйи қурилди. 1936 йили бу бино олдига Ленин қўйишни қўйилди. 1975 йил 20 октябрда майдон ўртасига Лениннинг бюсти қўйилди.

Бирок «даҳо» йўли аслида
Бенаволик йўли бўлганди,
Ҳасрати бор, дарди бор элга
Бедаволик йўли бўлганди.

Не оқимлар бошига етди
Бу йўлларнинг жабру жафоси,
Етти қават самони тутди
Хорлик кўрган эл-юрт нидоси.

Бу кўналарга осон етмадик,
Бутун кимлар нимадар демас.
Бундан Ленин ҳайкалин олмақ
Қуш оғзидан чуқ олиш эмас.

Энди бутун бу қутлуғ майдон —
Ўзбекистон шонининг нури.
Бир юз ўттиз миллат, элатнинг
Бир мушт бўлган жонининг нури.

* * *

Мустақиллик майдонин асли,
Ўз ҳикмати, фалсафаси бор.
Бунда доим — йилнинг тўрт фасли
Ҳуриятнинг хуш нафаси бор.

Кетмас бўлиб келади баҳор,
Фавворалар макнун ёзида,
Мабюс кузи мангу мафрункор,
Оқ тилак бор қиш аёзида.

Будулар ҳам бунда мастона,
Қуёш билан ор талашади,
Ногоҳ келган буабду ҳам ёна
Турна билан тор талашади.

Ҳар қадамда боқий гўзаллик,
Ҳар бир тошнинг ўз таровати,
Минг қасида, минг бир ғазаллик,
Бахш этгувчи дил ҳадовати.

Достонининг авжи пардасин
Назлимда мен ёза бошладим.
Ва туйганим армон қатрасин
Дил иштига тиза бошладим.

* * *

— Армон нима, аё дўст?
— Адам билан ўтмоқдир.
— Ажал нима, аё дўст?
— Келмас бўлиб кетмоқдир.

— Соғинч нима, айт, соғинч?
— Қутиб толган кўзаринг.
— Йиғи нима, айт, йиғи?
— Кўз ёш ювган юзларинг.

— Сабр нима, аё дўст?
— Бечоранинг бардоши.
— Қабр нима, аё дўст?
— Қабр — пешона тоши.

- Хотирага не дейсан?
- Дилда ўлмаган одам.
- Кимлар дилда ўмайди?
- Элда ўлмаган одам.
- Бошда турган руҳ нима?
- Кўнглининг соёбони.
- Азиз маконингги айт?
- Хотира хиёбони.

* * *

Хотира хиёбони,
Хотира хиёбони ...
Номи бор-у, ўзи йўқ
Адамнинг биёбони.

Тўрт юз эллик минг одам,
Тўрт юз эллик минг мотам.
Тўрт юз эллик минг уйдан
Таралган минг оҳ-нодам.

Энинг йўқлов уйи бу,
Дилнинг йўқлов уйи бу.
Мангу ёнган бу олов,
Мангу тинмас куйи бу.

Жангтоҳда қон юттанлар,
Тинчлик деб жон туттанлар.
Худони унуттайдир
Уларни унуттанлар.

Озода ҳаёл билан,
Минг ўй, минг савол билан,
Бунга бошинг этиб кел,
Кўнгилда ҳам дол билан.

Хотира хиёбони,
Хотира хиёбони,
Бу муқаддас жойда, бил,
Руҳларнинг тирик жони.

«Номаълум соҳдат» бўлди,
Тоғ эди, бир гард бўлди,
Йўлин зор куттанларга
Адо бўлмас дард бўлди.

Хурулик шамоли келди,
Юртининг камоли келди,
Элита ўзи бекининг
Мардлик аъмоли келди.

Ўйлаб тошган қай бир қас,
«Номаълум соддат» эмас.
Хоки ёт элда қолган
Ўғмон эди хушнафас.

У қондаги гуҳарим,
Қабимдаги жигарим.
Унингсиз неча уйлар,
Неча дил абад ярим.

Номи қайтди элгига,
Милёнларнинг дилгига,
Юртбоши чироқ ёқди
Ҳар шахиднинг йўлигига.

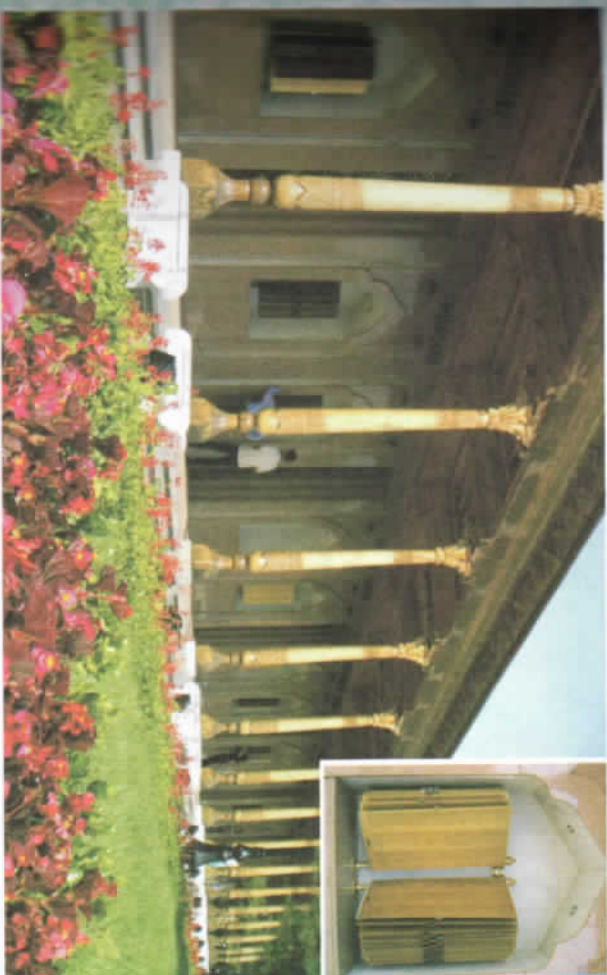
* * *

Хотира хиёбони,
Қирқ икки устуни бор.
Ҳар уйилган нақшда
Эл дардининг уни бор.

Йигирма саккиз тоқча,
Йигирма саккиз китоб
Тўрт юз эллик минг одам
Номидан қилар хитоб.

Бунда унгувчи гуллар
Оловдан сув ичгайдир,
Рухлар Тошкент кўкида
Гул рангида учгайдир.

Мотамсаро онанинг
Пойида хуш дуо қил,
Дунёга тинчлик сўра,
Худойини нидо қил.

Қанча лаънатинг бўлса,
У руш деган суъга от,
Ёт элга қуроол билан
Қириш, деган суъга от.

Бу — миллат онасидир,
Абдий мотамсаро.
У — армоннинг дийдори,
Согинчдан қабри яро.

Мустақиллик майдони —
Дард сочилган парчаси.
Хотира хиёбони —
Абдийг арчаси.

* * *

Лек бир дардни шу дамда
Айттим келди, аё дўст,
Бу дунё бағрин тилар
Ҳамон ғараз, риё, дўст.

Душман зоти тош мисол,
Иўлингдан ногоҳ чиқар.
Агар сен безарвосан,
У доним огоҳ чиқар.

Шу майдонда эди-ку,
Террор қонаи режаси.
Ногоҳ портаган бомба,
Жаҳлатнинг нафаси.

1999 йил. 16 февраль!

Айт, неар демадиар,
Дунёга жарлар солиб.
Юртбоши омон эди,
Ҳақиқат эди ғойиб!

Аммо эзнинг қабрида
Адолат юз очунча,
Кўнгилларнинг кўзидан
Ишонч нурын сочунча

Мансабпараст кимсалар
Топмади неар ўйлаб.
«ГКЧП» қарори
Тарқалди эл-юрт бўйлаб.

Сиёсий авантюрист
Қаллобларнинг қилмиши,
Қўлларга қуроол берди
Ҳанимларнинг миш-миши.

Фарона, Гулистонда,
Бўка, ўш, Наманганда,
Бегуноҳ қон тўкилди,
Паркентдек бир чаманда.

Сафингдан бевақт кетган
Кўзингдан чиқмас чўлдир.
Асли пойтахт аҳли хам
Дилдида охи кўлдир.

Жон берганнинг жондоши
Бўтадек бўзлаганда,
Дарё ёши кўзида
Ҳақиқат излаганда,

Ўзбекистон осмони
Булуғдан чок-чок эди,
Ҳар ўлган мотамида
Бутун эл ғамнок эди.

Эл бошига иш тушса,
Кўр марднинг бардошини.
Халқ ичра от устида
Кўрдилар Юртбошини.

Драттан ўзи шохид,
Эл омон, ният омон,
Бутун дунёга бўйлар
Озод, хур Ўзбекистон!

Шу майдон тимсолида,
Кўёшдай порааб тураар,
Ўзбекистон дунёни
Тинчликка чорлаб тураар!

Мустақиллик майдони —
Озод элнинг кўзгуси.
Бунга келган ҳар одам
Кўнглидан гул узгуси.

Қайси тил, қайси динда,
Майли, ўз фикрини қилар,
Лекин илк қадамида
Тинчликнинг шукрини қилар.

Чунки бу улуғ майдон —
Хуриятнинг меваси.
Бунда ҳар тош, қопинининг
Бордир ўз тил, шеваси.

Ҳар майса, ҳар бир ниҳол,
Ўзига ўрин тошган,
Бу миллат азал-азал
Сўзига ўрин тошган.

Ўзбекистон тимсоли
Шу майдонда бошланур,
Кўз қувончдан ёшланса,
Шу майдонда ёшланур.

Дунёнинг беш қитъаси,
Гулу ниҳоли шунда.
Кўёш — абадий ошқ,
Ой ҳам мафтунги тунда.

Ўзбекистон ерининг
У муқаддас парчаси.
Шу бос юрт тавофин
Шундан бошлар барчаси.

Мустақиллик майдони —
Ўзбекнинг гурури, ори.
Мустақиллик майдони —
Азим Тошкент тумори!

Оқ мрамар, ошпоқ мрамар,
Эй гузал, чакмоқ мрамар,
Мен сenga олқиш айтсам,
Кўзимда мунчоқ мрамар.

Шаҳрадорнинг шоҳ тоши,
Не сираар гувоҳ тоши,
Мозорларда ғам ювган
Қабрларнинг кўз ёши.

Оқ мармар, қизил мармар,
Эй сен, қора гул мармар,
Меҳримнинг чашмасида
Кўз ёшинг ювти, мармар.

Муқаддас, азиз жойлар,
Сен-да кўркам саройлар,
Кўз олар кўҳна Шошга
Сен бахш этган чиройлар.

Оқ мармар, ошпоқ мармар,
Кўзаларга чироқ мармар,
Эзгулик аркасида —
Чиройинг чакмоқ, мармар.

* * *

Детайлар, бу дунё сўзга қурилган,
Тарих ортидаги изга қурилган.

Қурилган у Ҳақнинг шарофати-да,
Қимнингдир фидойи жасорати-да.

Ўзича суризмас тақдирининг тоши,
Жасорат керакдир, мардининг бардоши.

Ҳуралик майдони бу — асли эл мулки,
Тафаккур маҳсули, оқил дил мулки.

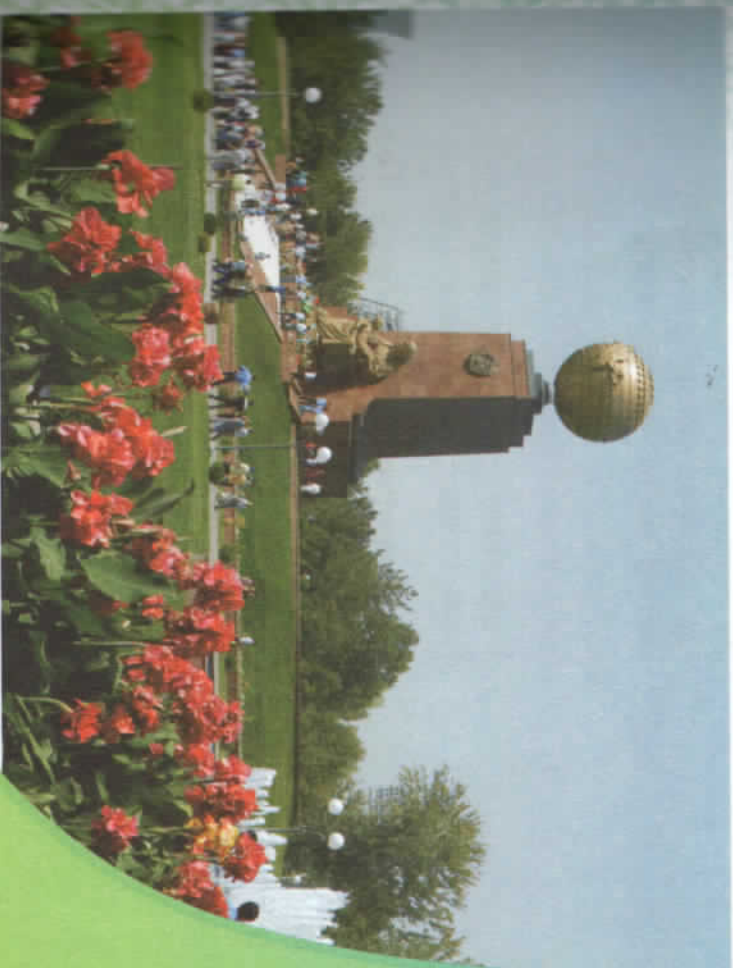
Бу майдоннинг кўксидати чўғ нима,
Адолатин тутиб турган туғ нима?

Бу — бахтиёр онаизор сиймоси,
Бағридаги бола — туғи, дунёси.

Она, асли, етти олам сарвари,
У меҳрининг, оқибатнинг зарари,
Мустақиллик майдонида бахт рамзи,
Бу ҳурият ато этган тахт рамзи!

* * *

Бахтиёрлик, асли, дилдан бошланур,
Бахтиёрлик, билсанг, элдан бошланур,
Хуш ниятда чиққан йўдан бошланур,
Бош майдоннинг кўксидати дурдона,
Бахтиёр она бу, Бахтиёр она!

Эду юрти тинчлигининг тимсоли,
Унинг васли — бу Ватаннинг висоли,
Фарзанди — бу миллатининг камоли,
Кел, таъзим қил, қошида бўл парвона,
Бахтиёр она бу, Бахтиёр она!

Мустақиллик ато этган бахти бу,
Хур Ватанда оналарнинг тахти бу,
Юрт тинчлиги ҳар онанинг аҳли бу,
Бу нигоҳда меҳру ибo шарқона,
Бахтиёр она бу, Бахтиёр она!

Бунга келмиш дўсту ёрлар, меҳмонлар,
Юрт эгаси, неча-неча сарбонлар,
Эл учундир бу изҳори имконлар,
Оҳ, бу кунлар эмасиди афсона,
Бахтиёр она бу, Бахтиёр она!

УЧ БОС

Тарих тўфон — ўтган йиллар юз очса тар,
Тарих имкон — ҳикмат аҳли сўз очса тар.

Икки мингу икки юз йил сўзи — Тошкент,
Мулки Турон тупроғининг юзи — Тошкент.

Хожа Аҳрор Валий севган бўстондир бу,
Не шоирлар дил ганжида дostonдир бу.

Алломадар отган кутлуғ эшик — Тошкент,
Озодликни улағйитирган бешик — Тошкент.

Дилда бу дам хуш ниятнинг шитоби бор,
Тарихнинг бир очилувчи китоби бор.

Шоир қаламида Ҳақнинг нури бор,
Шоир юрагида ҳикмат дури бор,

Дарди бор дилларнинг малҳами — шоир,
Кўнгли гулларининг шабнами — шоир.

Шоир тош билан ҳам тиллашиб турар,
Озода ҳаёлар диллашиб юрар.

Шоирнинг дилида вафо шеваси,
Шоирнинг тилида шифо шеваси.

Шоир сўз айтса тар миллат, Ватандан,
Булбул эргашади чикиб чамандан.

Неча шоирларнинг шони бўлган Шош,
Буюклар қадрининг кони бўлган Шош.

Абдулла Авлоний, Мунаввар Қори,
Миллат чароғбони, маърифат нори,

Абдулла Қодирӣ — алломайи нур,
У Тошкент қояси, ҳаминша маррур.

Наср осмонининг у сўнмас моҳи,
«Ўтган кунлар» — асли миллатининг оҳи.

Ким у қон қақшатган, қайси бағри тош?
Кўҳна Шош бағрига ситмади Кўёш.

Болга бедаб айтсам арир каломни,
Тошкент берган, ахир, Фафур Ғуломни.

Бир онда бир олам сўз айтган шоир,
Тоғо шамолдан ҳам тез айтган шоир.

Оттан қажжаҳасин ҳикмати бўлган,
Даврата нур берган, зийнати бўлган.

Ойбекдек озода ҳаёни берган,
Насру назмдаги камолни берган.

Шабнамдек покиза дил бўлган Ойбек,
Тошлар ичинда ҳам гул бўлган Ойбек.

Умрининг ҳар они — ҳикмату баёт,
Азим Тошкент каби боқий, барҳайт.

Ҳамид Олимжондан қолган чирокқа,
Вафо ипин тутган мангу фироққа.

Садокат садосин назмга солган,
Сийрати сафосин олам тан олган.

Дилга ютиб барча жабру жафони,
Зулфия асради ишқда вафони.

Мирқарим Осиму Саид Аҳмад ҳам
Қаламда дилларга нур сочган кўркем.

Дил тўкиб садокат дарсхонасида,
Яшадилар иймон кошонасида.

Шуҳратнинг шайини асраган Шош бу,
Тилдан қолганларнинг кўзида ёш бу.

«Олтин зангуамас» дер абадул абад,
Шошнинг олтинлари улардир абад.

Олтишда кетса ҳам, офтоб — умрдек,
Муносиб яшадӣ ўамас Умарбек.

Олимлар оламини олгани ростдир,
Мингларни ҳайратта солагани ростдир.

Обид Содиковдан қолган энёдан,
Тошкент тасаннолар олар дунёдан.

Бутун ким билмайдӣ Яҳё Ғуломни,
Эми кафтда тутар бу кутлуг номни.

Шундай шараф топиш улуғлар насли,
Қаҳрамони кутдир ўзбекнинг, асли.

Озод муаллимнинг умрин ҳар они,
Миллат маърифатин абадий шони.

Оим ким — у асли тафаккур шами,
Нур эса ҳамisha кўнгли маҳҳами.

Демишлар санъат ҳам у мулки само,
Улуғ санъаткорлар атоий Худо.

Юнус Ражабий ҳам Шукр Бурҳонни
Довруғи тутандир бутун жаҳонни.

Шу улуғ зотларнинг беинти — Тошкент,
Ҳикмат оламининг эшити — Тошкент.

Қўрмаган кишига армон шаҳар бу,
Не улуғ зотларга мезбон шаҳар бу.

Анна Ахматова каби шоира
Бунда илҳом тошган гўзал, бокира.

¹ Ўзбекистон Қаҳрамони, атоқли адабиётшунос олим, адиб ва жамоат arbоби Озод Шарафиддинов кўзда тутилмақда.

Ҳар меҳмон пойнта меҳрин тушаган,
Алексей Толстой ҳам алжаб ишаган.
Айтсам адо бўлмас зийнати бордир,
Ким кўрса хайрату ҳаваси ёрдир.
Теминовраси самони бўйлар,
Кўкда Ўзбекистон қудратин сўйлар.
Минг газал рамзидир дилдоралари,
Куйласанг, жўр бўлар фавворалари.

* * *

Қорган каби ширмоё ноннинг зуволасин,
Чертган каби Тошкент чинни пиёласин,
Тинглаб кўринг фавворалар хуш ноласин,
Қисса ҳамки теграсида овворалар,
Шошда сизни асир эттай фавворалар.

Эа ишончин бу кўкларга парвозими,
Эа қувончин сувардаги рақс, нозими,
Энг яхши куй — бу суварнинг овозими?
Етти тепки атлас кийган дилсорулар,
Етти рангда тованади фавворалар.

Улар сони қирқ еттига етган бу кун,
Лек доврuti юзлаб элдан ўтган бу кун,
Эа-элатлар бахт жомини тутган бу кун,
Дардларига дармон олув дилпорулар,
Кўҳна Шошда бордир шундай фавворалар.

Ҳар фаввора ҳар оҳангда куйлағайдир,
Бири пастроқ, бири баванд бўйлағайдир,
Кўриб турган одам ногоҳ уйлағайдир,

Баванд тоғда шовулларми шаловлар,
Йўқ-йўқ, деъсиз, бу «шаҳарлик» фавворалар.
Мустақиллик майдонининг жилволари,
Хуриятнинг сувардаги садолари,
Бордир юртта уларнинг ҳам вафолари,
Азим Тошкент оқшомида шароралар,
Йўлингизни куйлаб кутар фавворалар.

* * *

Ҳамма замонда ҳам Тошкент меҳмондўст,
Ҳамма замонда ҳам бағри кенг бўлган,
Ун икки дарвоза, ун икки чироқ,
Шоҳу гадого ҳам бирдек тенг бўлган.

Хоҳ Кўлча, Самарқанд, Қамолондан кир,
Бешегоч, Қўймас ҳам йўлингта муштоқ,
Қашқардан кирдингми ва ё Лаёзакдан,
Мунгазир бўлма дер, кела қол тезроқ.

Тахташул, Ўзбек бор ё Қорасарой,
Барчаси кўҳна Шош кўксидиги нур,
Сарбондан ўтингми, бааки Чигатой,
Ҳар бири бахш этгай сента зўр сурур.

Нитинг хуш эрса бўлгали меҳмон,
Меҳридан поёндоз тушган ҳақ бу.
«Нон шаҳри» номи ҳам кўнгли кенгликдан
Асмида, Қўёшта ўхшаган ҳақ бу!

Келиб кетувчи кўп бу кўҳна Шошта,
Бекиз айтилмаган Шарқ дарвозаси.
Истараси иссиқ Тошкент ҳақининг
Одамга таралган хуш овозаси.

Фашизм дунёга ўт қўйган йиллар,
Қимлар жон сақлашни қилмади орзу,
Юз мингта боланинг бошини сиаб,
«Сен етим эмассан» — дейлган Шош бу!

Эилама балоли тушди бошита,
Дарё бўлиб оқди кўчаларда ёши,
Шонр палаткада ёзди достонин,
Унга мадад бўлди эл-юрт бардоши¹.

¹ Ўзбекистон Қасамони, Ҳақ шонри Эркин Воҳидовнинг 1966 йили эълон қилинган «Палаткада ёзилган достон»и назарда тутилмақда.

Матонат — бу ҳаққа бобомеросдир,
Қадрин кафтда тутди ҳар бир меҳмонин,
Минглар бу даргоҳда Ватанлик бўлди,
Қимлар тотмадилар Тошкентнинг нонин...

Йиллар ўтаверди йилларни қувиб,
Орзуо армонлар бўйлашиб турди,
Дили қон бу ҳақнинг кўчалари қулиб,
Ёлларнинг қўшигин қуйлашиб юрди.

Тангри инояти, Ҳақнинг ёзиғи,
Хуриятнинг бонги чамилди элда,
Амир Темуру руҳи Юрбошига ёр,
Минг битта орзулар қоз очди дилда.

Улуғ ниятларнинг аввали Шошдан,
Поётахтдан бошланди бутун юрт бўйлаб,
Ону тафаккурта тутилди чироқ,
Ҳар битта эзгу иш қилинди уйлаб.

Йипирма йил ўтди, мана, орадан,
Бутунги Тошкентни таниб ол, қани.
Ернинг остида йўл, ернинг устида,
Безор манзилга элтар ҳаммани.

Ҳар бир иморатнинг ранглари ёрқин,
Ҳар бир кошонада ўага салобат.
Азим Анжуманлар кўркем саройи¹,
Истиқлол қад берган кўрку саодат.

¹ «Ўзбекистон» Ҳаққаро Анжуманлар саройи кўзада тутилмақда.

Ўн бир туманида гўзад пойтахтнинг
Тўрт юз етмиш олти маҳалласи бор,
Асрий удумларни жондек асрашиб,
Меҳру оқибатдан тошган эътибор.

Маърифат маскани — Тошкент азалдан,
Им истаганга бағрин кенг очган.

Ҳар мактаб, ҳар лицей, коллеж, олийгоҳ,
Миллат танламайди — нурин тенг сочган.

Оқ йўл тилаётган онадек улуф,
Милёнлаб ёшларнинг қаноти — Тошкент.
Юртинг ифтихори — Шошнинг ёшлари,
Аҳду вафосининг баёти — Тошкент!

Бир тошда минг йилнинг битиклари бор,
Бир гиштан асрлар қилса ифтихор,
Нечун фахр этмайин, айтмайин такрор,
Шундай бино кўрар шоҳ Темур насли,
Маърифат қасри бу, маърифат қасри.

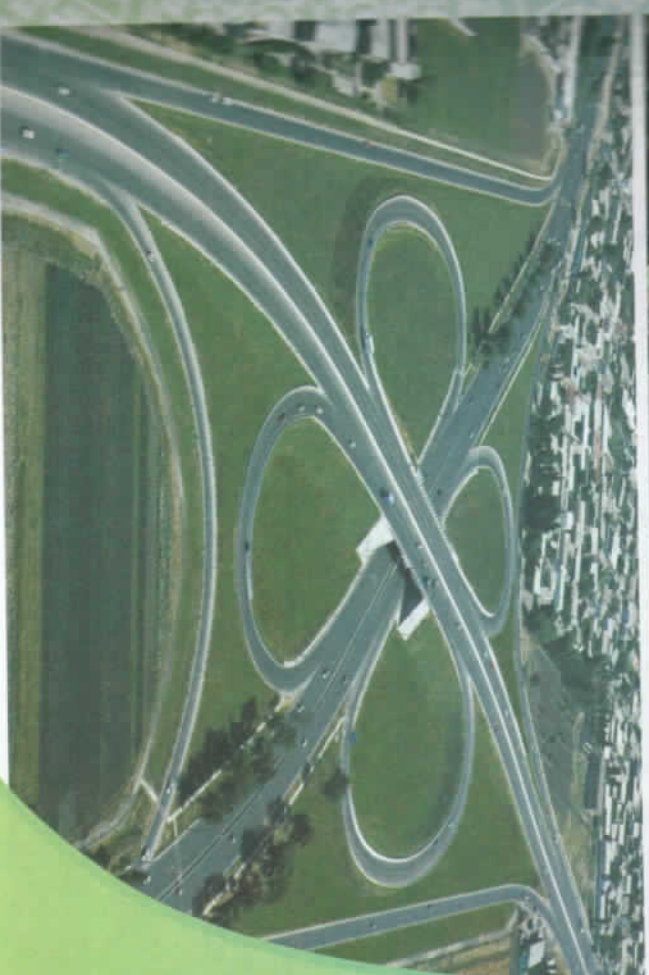
Тоғмаҳал дунёнинг тожига арир,
Самарқанд жаннатнинг ганжига арир,
Тошкент саюбатин севмоқлик фарздор,
Ҳайрату ҳавасдан лол олам аҳли,
Маърифат қасри бу, маърифат қасри.

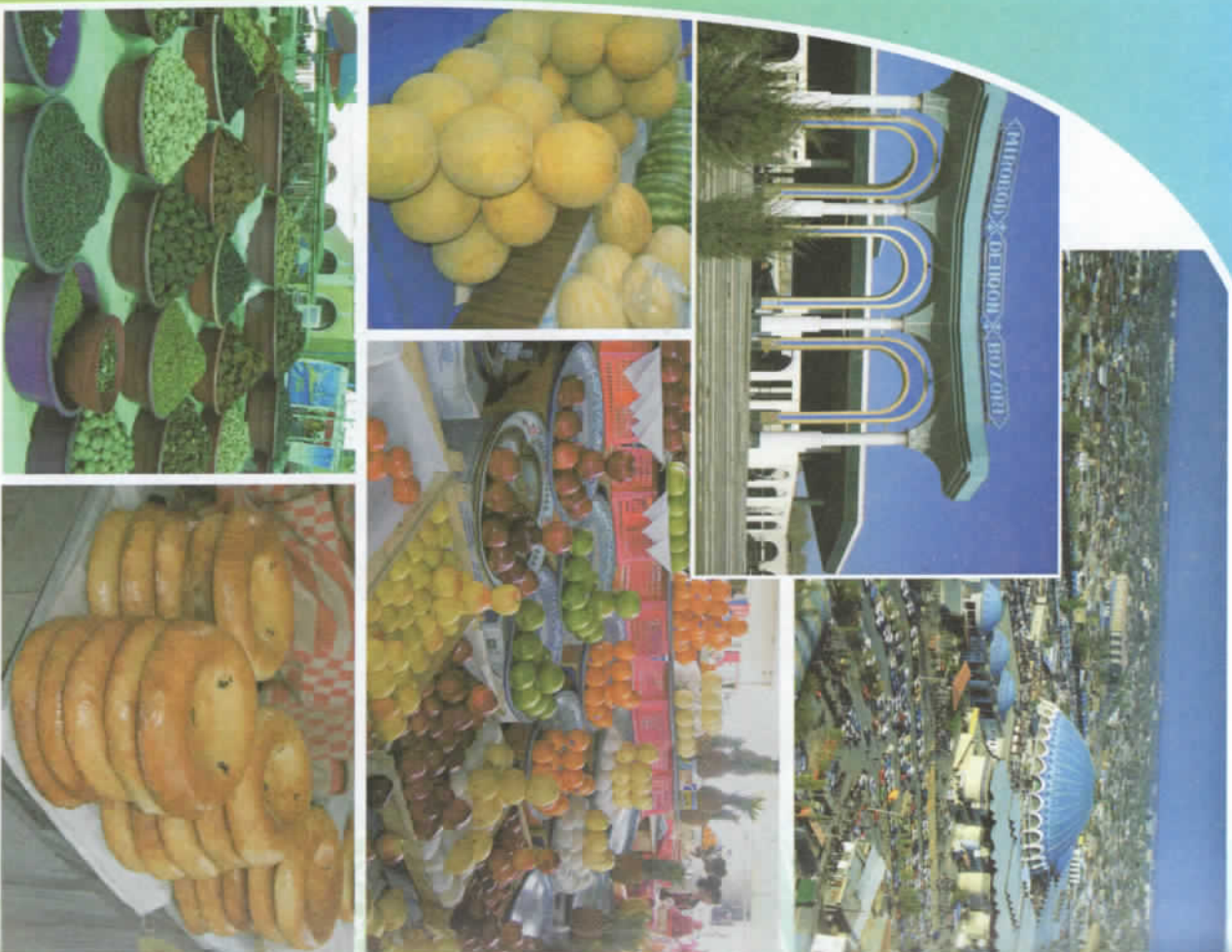
Сўз ичра Кувейдир Навоий номи,
Улуғбек тундаги нурнинг саломи,
Китобларда қолмиш ҳикмат қаломи,
Аждодларга тортар авлодлар асли,
Маърифат қасри бу, маърифат қасри.

Ғурурдан йироқдир ғурбатда қолган,
 Қандоқ фахр этгуси ҳасратдан толган,
 Одам ўзбеклардан қўп иборат олган,
 Бу — қудрат онидир, яратиш фасли,
 Маърифат қасри бу, маърифат қасри.
 Бунда тафаккурнинг чироғи ёнғай,
 Бунда маърифатнинг чапчилиги қонғай,
 Илм уйғотганда йймон уйғонғай,
 Шу аср бўлғайдир ҳур ҳалқим асри,
 Маърифат қасри бу, маърифат қасри.
 Юртобоши ёдида юз очган қаср,
 Қўҳна Шош бағрига нур сочган қаср,
 Қўрқу жамолинга ким бўлмас асир,
 Бу миллат васлидир, ифтихор васли,
 Маърифат қасри бу, маърифат қасри.

Дунёда адолат қаломи — улуғ,
 Мақтасам, Тошкентнинг мақоми — улуғ.
 Улуғлик — Тангридан, жаннатий тўша,
 Номин нур таратур минг йиллар оша.
 Қунагуз тўлиб турар Қуёшнинг жоми,
 Туннинг хуш тилаги Ойнинг саломи.
 Бағрида барақа бағқиган шаҳар,
 Хизр алайҳиссалом алқаган шаҳар.
 Айтиб тур сўзимнинг тақрорларини,
 Мақтасам Тошкентнинг бозорларини.

Ким жаннатнинг меваларин кўрмоқ истар,
 Рангларига юз терминлиб юрмоқ истар,
 Кессин Тошкент бозорига ёру дўстадар,
 Кўзи қувнаб, дилдан чиққай хуморлари,
 Баракаси боқий Шошнинг бозорлари.

Кўринг, яйранг, Эскижўва, Олойи бор,
 Кўймиқ, Фарҳод, Юнусобод деҳкон бозор,
 Бешёғочу Мирободу ҳам Чилонзор,
 Бозори кўп, лек бўш турмас қаторлари,
 Баракаси боқий Шошнинг бозорлари.

Анджон ё Фарғонадан писта, бодом,
 Олма сотган баҳмаллик қиз бир хушқадом,
 Манов хурмо Сурхонники, олинг, тамом,
 Бу Қуванинг, Шерободнинг анорлари,
 Баракаси боқий Шошнинг бозорлари.

Бу растада Самарқанднинг ширмой нони,
 Мирзачўл — бу қовун-тарвуз асал кони,
 Бу Паркентдан келган шакар шибирғони,
 Ҳусайнисин мақтаб водий дилдорлари,
 Баракаси боқий Шошнинг бозорлари.

Шафтоли бор, мана, анжир, нокни кўринг,
 Манов асал Чотқол тоғдан, меҳмон, юринг,
 Қантақ ўрик етмай қолар, навбат туринг,
 Бутча ширин бу гулчи қиз аёллари,
 Баракаси боқий Шошнинг бозорлари.

Бу бозорлар кеча-кундуз ёпилмайдир,
Жондан бошқа барча нарса топилайдир,
Йўлингизга меҳру соғинч сочилгайдир,
Етмас сира ҳеч кимсанинг озорлари,
Барақаси боқий Шошнинг бозорлари.

Эски шаҳар, Эски шаҳар,
Деманг уни эски шаҳар.
Кўп асрлар бўлган ахир,
Кўҳна Шошнинг кўрки — шаҳар.

Майми, уйлар баванд-пастдир,
Кўчалари торроқ бўлган.
Халқи сахий ҳам меҳмондўст,
Қади тўғ чироқ бўлган.

Тошкентдаги тўй ошининг
Довруғини олам билар.
Битта ошам ошаб кўтган
Умр бўйи ҳавас қилар.

Дунёдаги энг зўр норин
Шошликсарнинг таомидир.
Пўстдумбали мошқичири
Есанг, жоннинг оромидир.

Мен ҳасипни мақтамайин,
Қўйруқлари қалқиб турар,
Шошликсарнинг патирлари,
Оймомодек бақиб турар.

Оқибати улуғ халқ бу,
Оқсоғоли мутафаккир,
Тақлиф қиаса, сиз шевада —
Кеювуза, деб кўйинг бир.

Боровуза, кеювуза,
Шевасита меҳрим орди,
Лек Шошда ҳам вотти-вотти,
Борган сари йўқоувотти.

Эски шахар, Эски шахар,
Деманг уни эски шахар.
Истиқомнинг ҳар йилида,
Сайқал топпиш кўҳна гавҳар.

* * *

Инсон бор — яхшиси, ёмони бордир,
Орзуманд одамнинг армони бордир,
Тарих дафтарини варақчаб кўрсанг,
Ҳар даври замоннинг ўз шони бордир.

Мақтовга сизмайди кўҳна Шош шони,
Ҳам яна дил ўртар асрий армони,
Аммо шукрона бор минглаб тилларда,
Қамолга етказди не-не инсонни.

Шу сафда борлигим менинг ҳам бахтим,
Шаҳримни шарафлаш фарзандлик аҳдим.
Мен унинг бағрида ўзни танидим,
Ҳикматдан яради диллати тахтим.

Гарчи киндик ёним тогган Паркентда,
Шошга елка тутган уа қадим кентда.
Доруфрунун бўлиб қучоғин очган,
Илк бор, онам каби ОНАМ — Тошкент-да!

Им — бу ўзингни ўзингда кўриш,
Муҳаббат — кўзингни кўзингда кўриш.
Имму муҳаббати бўлган одамнинг
Ҳикмати — сўзингни сўзингда кўриш.

Мен толиби илм бўлганман бунда,
Ҳилол чироқ тутган ментга ҳар тунда,
Игна билан қирқ йил қудуқ қазибон,
Топган маҳзаним У — кўҳна очуңда!

У — менинг кўзимда кўқарган дарахт,
У — ментга Тангридан насиб этган бахт.
Абатта, У аввал Ўзбекистонга —
Ҳам тинчлик истаган одамга пойтахт.

Тошкент — тақдиримда тоvlanган тоғим,
Тошкент — тақдиримда юз очган боғим.
Шоир бўлиб шунда шараф тоғдим мен,
У — умрим йўлида ёнган чироғим.

Қанча мадҳ этмайин, қарзим чандондир,
Қанча шарафламай, У абад шондир.
Мен унга хуморман, У ментга тумор,
У — онам, У — отам — Ўзбекистондир!

* * *

Кўҳна Шошнинг кўҳна тарихин
Бита туриб уйларга тоадим.

Хуриятдан хузур туйганда,
Жисму жоним куйдартга содим.

Мен дostonга жоним чапмидан
Чимдим-чимдим сиёҳлар сиқдим.
Ўзлитимни таниган сари
Мен ўзимда ўзимни уқдим.

Кўна Шошта қис ахтариб,
Мен кўнглимни чимчилаб кўрдим.
Сўз топмасам, нотагон, гариб,
Ташбех топсам, хандалар урдим.

Йитирма йил — тарих олдиди,
Бу томчининг умридир баки.
Йиллар, асми, аср гардиди
Мен англаган ҳақиқат шуки:

Ўзбекистон — улуғ бир осмон,
Тошкент — унинг бағрида Куёш,
Бор вилоят, барча воҳалар,
Шу Куёшта то абад йўлдош.

Анджон — водийнинг чапми қароғи,
Наманган — нури ҳам Тошкентга эшдир.
Фарғона — водийнинг олтин япроғи,
Бир ёнда Сурухону, бир ёнда Кешдир.

Қадим обидалар қароғида чуғ,
Самарқанд соғинчи дунёни чорлар.
Бухоро замини нақадлар кутлуғ,
Хар зарраси офтобдек пораар.

Пойтахтта талпинар Навоий аҳди,
Ҳазрат руҳларидан саломлар олиб.
Жиззах Эминини, қани, ёз фасли
Дунёга кўрсатсанг кўзугта солиб.

Хоразм — Худойим хушлаган маскан,
Мангубердиларни дунёга берган.
Қорақалпоғистон — саҳрода чаман,
Матонат боғидан сара гул терган.

Сирдарё — саховат замини азал,
Амуни соғиниб энтикиб оққан.
Тошкент Бўстонлиғи битмаган ғазал,
Кўзна Шош аҳлига беҳиштдек ёққан.

Бутун оида бу — бир Ўзбекистон,
Дунё нитухида пораёб турган нур.
Хуррияти боис топган шараф-шон,
Миллат кўксидати Ў сўнмас рурур.

Эй миллат офтоби, ота маконим,
Сенинг шонинг билан ким шонланмаган?
Мақкатиллодан ҳам қайтган чумчуқдек
Ризку насибангдан ким донланмаган?!
Юз минг йил ўтиб ҳам хуш тонинг отсин!

Юрдан ифтихордир — сендан ифтихор,
Бахтинг буғдойдайин бошоқлаб ётсин,
Яратандан яна сўрайман тақрор,
Юз минг йил ўтиб ҳам хуш тонинг отсин!

ХОТИМА

Дуёненинг бир ажиб ҳикмати бордир,
Агар ниятинг пок — Худойим ёрдир.

Оқиллик осмоннинг меваси эмас,
Донолик кўруқ суъ шеваси эмас.

Агарким эл аро мард сарбон бўлар,
Шубҳасиз, ортида бир қарвон бўлар.

Ўзбек — улуғ дарё, мавжи барҳаёт,
Конида — адолат, жонида — сабот.

Ҳар иш ечимида омиллари кўп,
Чунки Ҳақ кўрлаган қомиллари кўп.

Хуруриятин Ҳақдан тилаб олди, рост,
Жабр элагида элаб олди, рост.

Лекин уни асрамоқ осон кечмади,
Не-не машаққатлар сувин ичмади.

Элнинг юзи бўлди қуртнинг этаси,
Элнинг кўзи бўлди қуртнинг этаси.

Адолат туғини кўрдан кўймади,
Тинчлик тилагини тилдан кўймади.

Маррифат чироғин ёқди дилларда,
Ишонч дарёлари оқди дилларда.

Хуррият — Ватанда хуш ҳаво, деди,
Озод элга обод юрт раво, деди.

Гар қулоқ тутсангиз олам комига,
Исаом Каримовнинг қутлуғ номига,

Шарафлар ёғилмиш жумла жаҳондан,
Миллат фахр этгуси шундай Сарбондан.

Юртбоши — шу юртнинг улуғ қояси,
Шошнинг нури бўлди унинг ғояси.

Юрта юзин очди баракаю қут,
Энинг кўкси тоғдир, энинг бағри бут.

Бутунги Тошкент — бу пораган офтоб,
Оламини бағрига чорлаган офтоб.

У кўзгу бўлди, ҳа, Осиёга,
Мабрифат мезбони бутун дунёга.

Халқаро анжуман ўтмаган кун йўқ,
Келиб кетгувчилар қўзғарида чўқ.

Агар ў хазина — кафтда дурдек тут,
Уни қўрганларнинг номин нурдек тут!

* * *

Достон бошлагандим хуш ният ила,
Энди нуқта қўйи қўш ният ила.

Кимки шарафлаган бу қўзна Шошни,
Номига ёр қиссин Аллоҳ Қуёшни.

Ётар манзиллари тинч, обод бўлсин,
Ҳам яна руҳлари мангу шод бўлсин.

Аждодлардан бизга ў боқий мерос,
Биздан авлодларга қолажани рост.

Қолаётир лекин, олий мақомда,
Бундай шаҳар йўқдир Араб, Ажамда.

Уни асрамоқ шарт танда жон каби,
Томирда талпинган тоза қон каби.

Нур аввал Қуёшдан таралган асли,
Бу олам қуришдан яралган асли.

Бу достон, назимда, тулпроқномадир,
Дил ичра дил мулки — чироқномадир.

Энди мен кўнглимдан ечай жомани,
Қўлингизга тутай «Тошкентнома»ни.

Ўқиб, шу кунларнинг шукрин қилгайсиз,
Шояд, фақирнинг ҳам эқрин қилгайсиз!

2011—2012 йиллар

84(Ў)7
Т61

Тоир, Махмуд

Янги Тошкентнома: дoston-фахрия /
Махмуд Тоир; — Т: O'qituvchi, 2012. — 80 б.

ISBN 978-9943-02-499-1

УДК: 821.512.133.1
КБК 84(Ў)7

Махмуд Тоир

ЯНГИ ТОШКЕНТНОМА

(Дoston-фахрия)

„O'qituvchi“ нашриёт-матбаа ижодий уйи
Тошкент — 2012

Муҳаррирлар: Сирожиддин Саййид, Суннат Хўжааҳмедов
Балий муҳаррир Шамсуддин Хўжаев
Техник муҳаррир Татьяна Грешникова
Компьютерда саҳифаловчи Шамсуддин Хўжаев

Нашриёт лицензияси АI №161. 14.08.2009. Оригинал-макетдан босилишга
рухсат этилди. 06.06.2012. Бичими 60x84^{1/16}. Кетли 13 шпонги. Асадепу
Uzb. гарнитураси. Офсет босма усулида босилди. Офсет қоғози.
Босма т. 5,0. Шаргли 6. т. 4,65. Нашр т. 3,72. 5000 нусхада босилди.
Буюртма №96-12.

Ўзбекистон Матбуот ва ақборот агентлигининг „O'qituvchi“ нашриёт-
матбаа ижодий уйи. Тошкент — 129. Навоий кўчаси, 30 уй // Тошкент,
Юнусовод даҳаси, Янгишаҳар кўчаси, 1- уй. Шартнома № 07-58-12.

ISBN 978-9943-02-499-1

© „O'qituvchi“ НМИУ, 2012